

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

VII. évfolyam.

FIUME, kedd 1910. július 19.

162 szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Felelős szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Előfizetési ár:

Egész évre 24 kor. Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára helyben 5 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A fiumei egészségtelen lakások.

Általános panasz, hogy Fiumében drága pénzért sem lehet megfelelő lakást kapni. Ennek pedig az az oka, hogy a városnak eddig soha sem volt modern építő szabályrendelete s ennek hiányában nem tudtak helyesen építkezni, mert a háziuraknak s a legtöbb házat tervező tanulatlan palléroknak fogalmuk sincsen azokról az egészségügyi és kényelmi szükségletekről, amelyek nélkül a nagyobb városok közönsége nem tud lakni.

A tipikus fiumei lakások ellen főleg négy szempontból tehető kifogás: szűk utcákban épültek, a szobák alacsonyak, nem fűthetők s végül a faszerkezetek révén a házi férgek melegágyai. Az ilyen lakások pedig a tudomány mai állása szerint egészségtelenek.

A modern higiénia alapelveit manapság minden iskolában tanítják, mert azokkal sok betegséget és nyavalyát lehet megelőzni. Ezen alapelvek között a legelső és legfontosabb, hogy a világosság, a napfény egyértelmű az egészséggel, az étellel. A napfény titokzatos ereje nélkül csak tengődik a magasabb rendű állati vagy növényi szervezet, de a homályban annál jobban tenyészik a kezdetlegesebb növényi és állati kultúra, a bacillusok, mikrobák, a penész és egyéb fertőző gombák hihetetlen módon szaporodó és millárdokra menő tömege.

Ezeknek a kórokozó, fertőző lényeknek viszont a napfény az igazi ellensége, mert legnagyobb részük a napon elveszti életképességét. Ezért szükséges, hogy a nap jötevő, éltető és a kórcsírákat és bacillusokat elpusztító sugarai ablakainkon behatoljanak. De ez csak úgy lehetséges, ha az emeletes házakkal tömött utca legalább is olyan széles, mint amilyen az ott levő legnagyobb ház magassága.

Szűkebb utcák magas házainak a földszintje és alsóbb emelete sohasem kap napot, ez okból a szűk utcákban levő fiumei házak a legkedvezőbb tenyésztői mindenféle bacillusnak s mint ilyenek a legnagyobb mértékben egészségtelenek. Ennek az állításnak az igazságáról könnyen meggyőződhetünk, ha csak egy pillantást vetünk is az ilyen házak lakóinak fakó arcára.

Kétszeresen egészségtelen, hogy a szűk utcák házai tele vannak alacsony szobákkal. Az egészségnek ugyanis a napfényen kívül még egy főfeltétele van: a kellő mennyiségű tiszta levegő. Jól tudjuk, hogy lélegzésünk tulajdonképpen égési folyamat, mert a tüdőnkbe szívott levegő egy része a kémiai égés folytán a vérbe megy át, míg az égéstermék egy részét, a szénstavat szintén a tüdőnk keresztül kileheljük. A zárt helyen kilehelt szénstav megfertőzi, majd telíti s így megmérgezi a levegőt, amelynek beszívása az

egészségre a legnagyobb mértékben ártalmas. Ezért az állandó tartózkodásra szánt lakóhelyiségeknek tágasaknak, lehetőleg magasaknak kell lenniök, hogy a kellő levegő elférjen bennük.

Az alacsony, pici szobában lakó ember tüdeje nem bírja véroxycáló feladatát kellőleg végezni, a vér megtelik fölös szénstavval s a szervezet gyengül, ellenálló képessége csökken. Ha az influenza, tüdőgyulladás vagy a tüdővész csirája az ilyen ember tüdejébe kerül, jó talajra talál és vigan tenyészik benne tovább. Csak sok levegőjü, magas lakásban lehetünk egészségesek! Így tehát a fiumei alacsony szobák, különösen pedig a hálószobák az egészségre a legnagyobb mértékben ártalmasak. Nem fér beléjük annyi levegő, hogy azt a szervezet szénstava, kigőzölése és gázai meg ne fertőzzék.

A lakóhelyiségek romlott, fertőzött levegőjét csakis szellőztetéssel lehet felfrissíteni. A szellőztetés pedig kétféle: természetes és mesterséges. A természetes szellőzés az, hogy a fal apró likacsain s az ajtók és ablakok nyílásain a friss levegő behatol a helyiségekbe, ha azoknak nagyobb a hőmérséklete, mint a külső levegőé. A mesterséges szellőztetés gép-, vagy egyéb erővel történik. A természetes szellőztetésnek leghathatósabb segítőtársa a kályhafűtés.

Jól tudjuk, hogy a tűznek, a fizikai égésnek szintén levegőre, még pedig sok levegőre van szüksége. A kályha tüze levegőt használ el s az elhasznált levegő helyére a fal testén s a nyílások hézagain keresztül friss levegő igyekszik, szivódik a szobába. Ez a légmozgás folytonos cirkulációt idéz elő s a szénstavval és kigőzöléssel telített levegő is a kályha tüze felé hajtva: a kályhán, illetve a kéményen keresztül távozik. Szóval a fűtött szoba szellőződik, folyton friss levegővel telik meg.

A fűtetlen helyiség nehezen szellőztethető s az előbb említett természetes szellőzésről pedig ilyenben szó sem lehet. Erről könnyen meggyőződhetünk, ha téli időben a dohos pince vagy fafészer ajtaját naphosszat nyitva hagyjuk. Bizony ennek dacára is bűzös marad az, hacsak valami uton módon légmozgást nem idézünk benne elő.

Ilyenek, fertőzött levegőjüek a fűthetetlen fiumei szobák, amelyekben a legtöbb esetben kályha, de még kémény sincsen. Pedig láttuk, hogy különösen a szűk és alacsony szobában egészségügyi szempontból milyen fontos dolog a fűtés, amely egyúttal szellőztetés is. De hát Fiumében a legtöbb helyen nem divat a fűtés!

Fiumében az építkezés nem drágább, mint Magyarországon egyéb városokban, ahol a költségek az építő rendőrileg előírt drága külső állványozással s fokozódnak. Itt az építéshez használt legideálisabb kő ugyszólván a helyszí-

nén terem, a kitűnő meszet ugyanebből a kőből helyben égetik, a cementet pedig az olcsó viziuton a szomszéd Buccariból hozzák. Különösebb kiadást csak az építőhomok s az esetleg szükséges kevés olasz vagy feistritzi téglafuvara okoz. Ilyen körülmények között joggal hihetné az ember, hogy az emeleteket egymástól elválasztó menyezeteket modern szerkezetekkel, vasgerendákkal vagy vasbetonnal készítenék. Ezek a födemek valamivel drágábbak ugyan, mint a fából készületek, de ennek ellenében feltétlenül tűzbiztosak, nagyobb az állékonyságuk, mert a szurágás és a penészgomba nem korhasztja el őket. Azonkívül hangszigetelők és nem tanyázhatik bennük a sok házi férgek, amely csak úgy hemzseg a faszerkezetekben és a fagerendákra épített vékony válaszfalak üreges tégláiban.

A házi féreg elszaporítása az egészségre is veszedelmes, mert újabb orvosi kutatások kiderítették, hogy a bérházakban vándorló poloskák a ragályos betegségeket is elhurcolják és csipésükkel beojtják az egészséges embert, de különösen a gyermekek vérébe.

Fiume város új építési szabályrendeletét nemrég hagyta jóvá a magyar kormány. Reméljük, hogy az abban letektetett technikai és higiéniai elvek megszüntetik az eddigi visszasságokat és az emberi hajlékokat modernekké téve nagyban fognak hozzájárulni e város egészségi viszonyainak fejlődéséhez. Szükséges volna most már, hogy az óváros régi házainak tulajdonosai is fokozatosan kényszeríttessenek egészségtelen lakásu házaiknak lebontására vagy átépítésére.

UJDONSÁGOK.

— A **rappresentanza** ülése. A városi képviselőtestület ma délelőtt Corossac első alpolgármester elnöklésével rendkívüli ülést tartott.

Az ülés megnyitása után Dumicich interpellál, hogy tegnap Drenován az országos vásár és bucsu alkalmából nem volt istentisztelet. Corossac rögtön válaszol s elmondja, hogy a mise ügyében Wickenburg István gróf kamarás, kormányzó-helyettesessel tárgyalt. A kormányzó-helyettes érintkezésbe is lépett a zengi püspökséggel, azonban a püspök távolléte miatt megállapodás nem jöhetett létre. Az elnök választ tudomásul veszik, mire Corossac beszámol a husz milliós kölcsön ügyében a budapesti bankokkal folytatott tárgyalásairól, melyeket Zanella Rikárdal együtt végzett. Ezután Dardi tanácsvezető felolvassa a bankcsoporttal a kölcsön szerződésének aláírására vonatkozó megállapodást, mire Stupicich aggodalmának ad kifejezést, hogy a bankcsoport és a kormány helybenhagyja e a polgármester lemondása folytán az első alpolgármester aláírását. Zanella a statutumra hivatkozva magya-

rázza a szokásos eljárást s több hasonló esetet sorol fel.

Még két felszólalás után elhatározzák, hogy a husz millió koronás kölcsön szerződésének aláírásával Corossac első alpolgármestert, két representantét, Dardi dirigentet s Maichner számvevőszéki igazgatót bízzák meg.

Ezután Dumicich köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik a kölcsön ügyében fáradoztak.

Ezzel az ülés véget ért.

— **Vasuti kinevezések és áthelyezések.** Az államvasutak zágrábi üzletvezetősége Farkas Béla fiumei vezénylőtisztet kinevezte Vrbovsko állomás főnökévé és így megüresedett állást Grau Kálmán itteni forgalmi hivatalnokkal töltötte be.

Porscht Vilmos ellenőr, szakály-hőgyérszi állomási főnök beosztott hivatalnokként Fiume állomásra helyeztetett át.

— **A nyári hajóraj elindult.** Haditengerészetünk nyári hajóaja, amely Haus ellenfengernagy vezetésével pénteken délután érkezett kikötőnkbe, ma reggel kevéssel nyolc óra után felszedte horgonyait és Pólába indult. A flotta utközben gyakorlatokat fog végezni. Az elindulás alkalmával nagy közönség gyűlt össze a molokon s sokáig gyönyörködtek a hadihajókban, melyek az admirális rendeletére a Kvarneróban is különféle felvonulásokat végeztek. A torpedó flotilla a torpedóanyahajó vezetésével széles rajvonalba fejlődve haladt a Farasina csatorna felé.

— **Szépségverseny Abbáziában.** Szombaton este tartotta meg az abbáziai vigalmi bizottság a Quarnero-kávéház előtt az idei nyári szezon első női szépségversenyét. A kávéház előtti nagy terasz és a kávéház belseje teljesen megtelt előkelő közönségekkel és a szebbnél-szebb női toilettek tarka képét még színesebbé tették az itt időző flotta tengerésztiisztjeinek diszes egyenruhái.

A szépségdíjakra pályázó hölgyek férfi kortesei természetesen az idén is jobb ügyszö méltóan „dolgoztak“ és mire féltizenegykor a szokásos kürtjel a pódiumra szólította a pályázókat, a hölgyek némelyike százával ontotta a zsüri asztalára a szelvényeket. Az összeszámlálás tizenegy óráig tartott, amikor a következő eredményt hirdette ki a zsüri:

Első díj: *Salzer* Ella Budapest, második díj: *Lochert* Anna urnő Zágrábból, harmadik díj: *Arié* Marica asszony Bukarest és negyedik díj: *Neumann* Margit Budapest. Az első és a negyedik díj nyertese tehát magyar leány volt amit a jelenlevő, tulnyomóan magyar közönség lelkes tapsal fogadott. Meg kell még említenünk, hogy Neumann Margit k. a szerény visszavonultságán mult csak, hogy a negyedik díjat kapta.

A verseny eredményének kihirdetését tánc követte.

— **Sztrájk a petroleum-gyárban.** A petroleum gyár munkásai szombaton délután bejelentették a gyár igazgatóságának, hogy követelik Stanics Ignác munkavezető elbocsátását, aki velük szemben mindig goromba bánásmódot tanusít. Közölték egyttal, hogy elhatározásukhoz ragaszkodnak s amennyiben

Lido-Velence a világ legfővényesebb tengerpartja.

Lido-Velence Nagy tengerl fürdő. — Kinesiterápiái intézet. — Fürdőkabinok a fővényen.

Excelsior luxus-szálló. — Grand Hotel des Bains Hotel Villa Regina. — Grand Hotel Lido. Villák. Parkok. Automobilok.

Lido-Velence Uj nagy Kursaal. Színházak. Galamblovészet.

az igazgatóság Stanicsot nem bocsátaná el, valamennyien, mintegy háromszáz sztrájkba lépnek. A munkások tegnap, vasárnap Susákon értekezletet tartottak, melyen, noha az igazgatóság válasza még nem volt ismeretes, kimondták a sztrájkot. A gyűlés határozata értelmében a munkások megjelentek ugyan a gyártelepen, de nem állottak munkába. Az igazgatóság erre a rendőrségre telefonált, honnan Derencsin rendőrigazgató vezetésével nagyszámu rendőr jelent meg a szükséges óvintézkedések foganatosítására. Derencsin rendőrigazgató tárgyalásokba bocsátkozott a munkásokkal s többet, mintegy nyolcat kihallgatott. A kihallgatott munkások azonban egyöntetűen igazolták, hogy Stanics mindig durván bánt a munkásokkal. A rendőrigazgató a tanuvallomások alapján azt tanácsolta az igazgatóságnak, hogy a béke érdekében a munkások jogos kívánságát teljesítse s bocsássa el a munkavezetőt. A gyár igazgatóság teljesítette is a munkások kérelmét. A gyár határozatáról írásban értesítették a munkásokat, akik azt nagy lelkesedéssel vették tudomásul. A béke így helyreállott s a munkát kevés késéssel újból megkezdték, mire a rendőri készenléte is visszavonták. A gyártelepen a délelőtt folyamán megjelent Egan Lajos miniszteri tanácsos, a kormányzóság közgazdasági előadója is, akinek a történetekről részletes jelentést tettek.

— **Az Ungaro-Croata magyar kézben.** E címen több fővárosi napilap szombati és vasárnapi számában azt írta, hogy a Magyar-Horvát Tengeri Gőzhajózási Részvénytársaság főrészenyesei és a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank között tranzakció készül, sőt a Pesti Napló azt közli, hogy a Leszámitolóbank már meg is vette az Ungaro-Croata részvényeinek többségét. E hírekkel szemben teljesen megbízható helyről eredő információink alapján konstatálhatjuk, hogy a Leszámitolóbank tett ugyan ajánlatot az Ungaro-Croata több főrészenyeseinek a 2000 korona névértékű részvények 6000 korona áron való átvételére, azon célból, hogy magának az 1000 társasági részvényből legalább 520 darabot tehát az abszolút többséget biztosítsa, de a bank ezen ajánlatát az Ungaro-Croata főrészenyeseinek szombati értekezletén a Gorupcsoport, amely egymaga 602 részvényt képvisel, *leszavazta*. Így tehát a fővárosi napilapoknak minden az ügyszö fűzött kombinációja önmagától elesik.

— **Rosszul végződött kirándulás.** Annak idején részletesen megírtuk, hogy Radovich, Vatrosláv és Góza József pénzügyőrök több más finánc társaságában kirándulásról visszatérve az Union vegyészeti gyár közelében oly szerencsétlenül zuhantak le egy husz méteres mélységbe, hogy Radovich és Góza súlyos, a többiek pedig könnyebb sérüléseket szenvedtek. Góza, mint ismeretes, két nap mulva behalt súlyos sérüléseibe, Radovich pedig tegnapelőtt este szintén meghalt a kórházban.

— **A fiumei második vágány.** A fiumei második vágány kiépítésének ügye esztendőök óta ugyszólván állandóan napirenden van. Kossuth Ferenc minisztersége idején sokat foglalkozott ezzel a tervvel. Tereptanulmányokat végeztetett, költségvetést dolgoztatott ki, sőt az általa készített beruházási törvényjavaslatban gondoskodott is a tervezett második vágány költségeiről. Annak idejében az volt a terv, hogy a második vágány Cameral-Moravicától kezdődőleg már nem a jelenlegi utvonal mentén épülne, mert a Karszton át majdnem legyőzhetetlen terepnehézségek állják útját a második vágálynak, hanem más uton s nem is gőz, — hanem villamos erőre rendezik be a második vágálynak ezt a részét. A villamos erő a Gacska-folyónak nagy vízesése szolgáltatna volna. Valószínű, hogy ha kiépül a fiumei második

vágány, úgy fog kiépülni, ahogy azt a koalíciós kormány tervezte. Mert Hieronymi kereskedelemügyi miniszternek is az a terve, hogy Adonyszabolcstól a Karszt-hegységig a jelenlegi utvonalon épüljön a második vágány, azontul pedig, minthogy ott az alakítás rendkívül sokba kerülne, a vonal folytatása más irányban és villamos erőre berendezve épülne ki Fiuméig. A villamos erő a Gacska-folyó vízesése szolgáltatná, tehát éppen úgy, mint ahogy azt a koalíciós kormány tervezte.

— **Ellopoti söröskocsi.** Stalcer Antal fiumei kereskedő feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettesek ellopták, üzlet-helyisége elől két méter hosszú, barnára festett söröskocsiját. A kár hatvan korona. A rendőrség keresi a tetteseket.

— **Fiumei hivatalos bölcsesség.** A P. H. írja: A fiumeiek állandóan a mellüket verik, hogy milyen alaptalanul vádolják őket, holott Fiume városa valósággal mintaképe lehet az adminisztrációnak. Most a kezünkbe jutott a fiumei városi tanács egy hivatalos borítéka, melyen *nyomatva* a következő piramidális bölcsességű címzés olvasható:

Regio Ufficio di Sedia.

(M. kir. főszoigabirói hivatal.)

Az utolsó falusi kisbirónak nem szabadna annyira műveletlennek lenni, mint a fiumei városi tanácsnak, hogy állandó használatra nyomtasson egy nemcsak téves, de sértően okatlan címzést. Mert: 1. Királyi főszoigabirói hivatal nincs, ezt Fiumében is tudhatnák; 2. „regio“ magyarul csak „királyi“ és nem „magyar királyi“, mint a fiumei magánbölcsék fordítják; 3. „regio ufficio di Sedia“ című hivatal kizárólag *Olaszországban* van és éppen úgy nem fordítható e kifejezéssel a főszoigabirói hivatal, mint e boríték alapján nem nevezhető a fiumei városi tanács irodája sem valami tulságosan intelligensnek vagy kultúrvárosához illőnek, balt, hogy levele hivatalból portómentes, ilyen szép magyarsággal fordítja le: hivatalból „kirendelt“ ügyben portómentes.

— **Tolvaj cselédeány.** Pécsi Dorottya fiumei magánzónónél rövid ideig alkalmazva volt Kecskeméti Anna tizenhét éves szentmiklósi illetőségi cselédeány. A cselédeány szolgálata idején hűtlenül visszaélt háziasszonya bizalmával s egy őrizetlen pillanatban ellopot munkaadónőjétől egy husz koronás aranyat. A károsult asszony feljelentésére a rendőrség letartóztatta Kecskeméti Annát.

— **Az abbáziai Szező-szanatoriumba** az emult napokban a következő vendégek érkeztek: Karman Mártha orvosné gyermekével Budapestról, Fleischman Mariska kisasszony Kaposvárról, Groág Béla Trencsénről, Molnár Emil kereskedő Kaposvárról, Szező Sándor kereskedő Kassáról, Török Gyuláné, kereskedő neje Kaposvárról, Adler Sándor dr. ügyvéd Monorról, Csonka Sári magánzóné Csonka Ella kisasszonnyal Kaposvárról, Erney Ábris dr. ügyvéd családjával Budapestról, Leichmann M. dr. cs. és kir. törzsorvos nejevel és két gyermekével, Popper Dávid kereskedő Kaposvárról, Rosenfeld Pál Gödöllőről, Teller Max dr. nejevel és két gyermekével, Fekete Hermina titkárné Fekete L. H. urral, Solti Ármán dr. ügyvéd nejevel és gyermekével.

— **Abbázia vendégei.** Abbázia fürdőhelyet 1910. január 1-étől július 13-áig 22,971 fürdővendég kereste fel. Július 7-től 13-ig a vendégek száma 1786-tal szaporodott. A július 13-án ott üdülők száma 4151 volt.

— **Adomány a mentő automobilra.** Kankovszky Ferenc miniszteri tanácsos neje tegnap husz koronát adott át „A Tengerpart“ szerkesztőségének a mentők beszerzendő automobilja számára, annak emlékére, hogy most három éve menekült meg fia Villach mellett egy szörnyű automobil-szerencsétlenségből. A fiatal Kankovszky, aki jelenleg Nagykanizsán teljesít szolgálatot, akkor egy főhadnagy társaságában automobil kirándulást tett s a gépkocsi egy lejtős uton egy hid korlátját áttörve belefordult az árokba. A főhadnagy sértetlen

maradt, a fiatal Kankovszkyt ellenben súlyos sebekből borítva összetört tagokkal vitték be egy szalmával kipárnázott parasztszekéren Villachba. Szerkesztőségünk az adományt ma rendeltetési helyére juttatta.

— A kikötőből. A kikötőbe részben a tegnapi s részben a mai napon a következő hajók érkeztek: „Buda II.” magyar gőzös Blythből 5694 tonna kőszénnel. „Friderika” angol gőzös Akyabból 58,987 zsák rizszel. „Bucovina” osztrák gőzös Smirnából 100 bál dohánynyal, 300 zsák valloneával és 21 hordó borral. „Byzanc” német gőzös Hamburgból 1600 bál parafával, 150 hordó olajjal és 30 tonna kávéval.

— Szeretője miatt kévelt. Novák János napszámos tegnap délután nagy mulatságos csapott a Fiumara melletti Dobra Mamica osztrákban. Eleinte barátságosan elbeszélgetett társaival, köztük Blason Rade nevű ismerősével, később azonban összetűztek. A két ismerős egymás szeretőjét ócsárolta, mire Novák annyira dühbe jött, hogy Blasont mellbevágta. Blason sem tűrte el a sértést, hanem zsebkését kirántva, össze-vissza szurkálta ellenfelét s aztán megszökött. A kocsmában nagy ijedtséget okozott a késelés s a vendégek rendőrt fűtöttak, aki viszont a mentőket értesítette. A mentők, miután Novák sebeit kimosták, a kórházba szállították, ahol az orvosok megállapították, hogy fején, mellén, jobb kezén és hátán sebesült meg. Állapota súlyos s gyógyulása legalább két hetet fog igénybe venni. A rendőrség időközben a megszökött késelő felkérésére indult, akit sikerült is törvényszéki palota közelében letartóztatni. Kihallgatásakor tagadta a terhére rótt bűncselekményt s azt állította, hogy részeg s így semmire sem emlékszik. A rendőrség ma reggel újból kihallgatta Blasont, aki azonban megmaradt tagadása mellett. A vizsgálat befejezése után átkísérik az ügyészség börtönébe.

Távirat ◀▶ Telefon

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, jul. 18. A képviselőház mai ülésén Návay elnököl, akinek elnöki megnyitója után Hieronymi kereskedelmi miniszter több, tárcája körébe tartozó ügyekről tesz jelentést. Ezután áttérnek a felirati vita folytatására.

Zelenyák János néppárti hive az általános, egyenlő és titkos választói jognak, majd követeli, hogy a nép gazdasági bajait orvosolják. Ismerteti az adórendszer igazságtalanságait. Csatlakozik a néppárt felirati javaslatához.

Szmrecsányi György azt kívánja, hogy a keresztény szellemet vigyék be a törvényhozásba. Követeli a katolikus autonomia törvénybe iktatását s a választói jog kérdésének a rendezését. Ismerteti a választási visszaéléseket, mire

Richter János előbb néppárti, jelenleg munkapárti képviselő közbekiált: A néppártnak van legkevesebb joga választási visszaélésekről panaszkodni. A közbekiáltás nagy zajt idézett elő s néppárt tagjai közül többen Richter felé kiáltanak:

— Hallgasson maga áruló!

A csend helyreállása után Szmrecsányi folytatja beszédét s a választási elnökök visszaéléseiről beszél részletesen. A néppárt felirati javaslatát fogadja el.

Az ülés folyik.

A dunai szerb flotta megszaporodik.

BÉCS, jul. 18. A N.-W. „Tagblatt”-nak táviratozzák Szentpétervárról, hogy a cár Szerbiának három monitort fog ajándékozni, dunai flottája kiegészítésül.

Tomasich bán lemondása.

BUDAPEST, jul. 18. Tomasich horvát bán tegnap beadta lemondását. A miniszterel-

nök a bán lemondását a képviselőházi felirati vita befejezése után fogja a királynak Ischben előterjeszteni.

Az osztrák-magyar-szerb kereskedelmi szerződés.

BELGRÁD, jul. 18. Az osztrák-magyar-szerb kereskedelmi szerződés tárgyalásának folytatását keddre tűzték ki. Az osztrák és a magyar delegátusok tegnap délután Bécsbe, illetőleg Budapestre utaztak, hogy a tárgyalások eddigi eredményéről jelentést tegyenek.

Viharos közgyűlés.

BUDAPEST, jul. 18. Az állami és megyei allisztek tegnapi közgyűlésén a jelenlevők egy része azt követelte, hogy Bencskó József elnök állásáról mondjon le. A követelés miatt nagy izgalom és zavargás keletkezett, úgyhogy a gyűlést tiszter is fel kellett függeszteni. Mint-hogy a kedélyek nem csillapodtak le, a közgyűlést elhalasztották.

Meggyilkolt tanár.

TURIN, jul. 18. Fiore egyetemi tanárt és nővérét ma reggel villájukban meggyilkolva találták. A tetteseknek semmi nyoma sincs.

Két millió — lottón.

RÓMA, jul. 18. Nápolyból táviratozzák a „Messaggero”-nak, hogy a város lakosságát izgalomban tartja a lottó népszerű 6 és 22. számának kihuzása, amely a szerencsés nyerőknek két millió líras össznyereményt jelent.

Lemészárolta a családját.

BUDAPEST, jul. 18. A főváros tizedik kerületében ma, a kora reggeli órákban rettenetes családi dráma történt. Molnár József levélhordó, aki a főpostahivatalban teljesített szolgálatot, nagy nyomora miatt agyonverte öt gyermekét s aztán önmagát szúrta szíven. Molnárnak havi hatvan korona fizetése volt, melyből nem tudta héttagu családját eltartani. A család tehát állandóan rettenetes nyomorban élt, ami nagyon elkeserítette a szerencsétlen embert. Ma egész éjjel nem aludt, reggel pedig feleségét a főpostára küldte el, hogy betegségét felebbvalóinak jelentse be.

Mialatt felesége távol volt, elöveitegyermekeinek lemészárolását s aztán a saját nyakát vágta át. Mikor Molnárné hazatért s meglátta halott férjét és gyermekeit, a fájdalomtól megőrült.

Egy város a volt képviselőjéért.

SÁTORALJAUJHELY, jul. 18. A város lakossága tegnap délután tiltakozó gyűlést tartott, melyen határozati javaslat szerint Buzsák Barna megsértésében a sajtószabadság elleni merényletet látják s amennyiben Meczner főispán sógora Ortway főszolgabíró részéről Buzsák újabb inzultus érné, a sérelmet valamennyien meg fogják torolni.

Vasuti szerencsétlenség.

BÉCS, jul. 18. Bécs közelében tegnap este egy személyvonat kisisklott. Több kocsi összezúzódott, tizenkét utas pedig életveszélyesen megsérült.

Fix fizetés

és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonként elérhető jövedelem 300—600 korona Hecht Bankház Részvénytársaság Budapest, Ferenciek-tere 6.

Telekeladás Abbaziában.

A cs. kir. szab. Déliváspálya Társaság egykori tulajdonátképező 166.000 m² m-nyi telkek eladásra kerülnek. A telkek Abbazia minden részében a tenger közelében vannak és igen alkalmasak lakóházak, villák stb. építésére.

Felvilágosításokat

HERING ARTUR, építővállalkozó szolgál. Fiume, Via Stefano 1. szám.

A n. é. fiumei magyar közönség szives tudomására hozom, hogy a Via Germania 2. szám alatt levő

SECESSIO KÁVÉHÁZAT

saját számlámra átvettem.

Szakismereteimmel mindenkor arra fogok törekedni, hogy kitűnő kávéházi italokkal továbbá bel- és külföldi lapokkal kifogástalanul kiszolgáljam t. vendégeimet.

Minél számosabb látogatást kér

Löffinger Ferencz

a „Bristol szálló” volt főportása.

Adria szálló és étterem

Adamiéh és Adria utca FIUME Zmaic palota

A város központjában a hajóállomás közelében. Kényelmesen berendezett szobák tengeri kilátással, fürdővel és vilányos világítással.

Kitűnő német és olasz konyha.

Hamisítatlan borok. Elsőrangú sör.

Tulajdonos: de Negri Tranquillo.

Dr. POZDER ANTAL

orvosi ambulatóriumát áthelyezte a

VIA SALUTE 4. szám, alá I. emelet.

RENDEL 11-től 1 óráig.

Telefon 791. sz.

Megnyilt! ▲ ▲ Megnyilt!

MERKUR KÁVÉHÁZ

a vasuti állomással szemben

Legjobb minőségű kávéházi italok.

MAGYAR BOROK.

— — — — — Pontos és tiszta kiszolgálás.

A MAGYARSÁG TALÁLKOZÓ HELYE.

A n. é. közönség pártfogását kéri

KONRAD FERENC tulajdonos.

!Ne mulassza el az alkalmat!

Tudomására adom a n. é. vevőközönségnek, hogy a múlt évről ismeretes török ember nagy tömeg valódi perzsa padló- és fali szőnyeget továbbá selyem szőnyeget és keleti himzéseket hozott eladásra. Az árusítás csak 15 napon át tart! Via Riva 6.

Cantrida "FIUME" vendéglő
●● a fürdővel szemben. ●●

Szép árnyékos kerthelyiség teképpályával kitűnő magyar és olasz konyha hamisítatlan magyararadi bor.
Kőbányai polgári és duplamaláta sör.
Számos látogatásért esedezik
Ragg Mihály, vendéglős.

Perosa Péter - Fiume Via Remai 1.

Nagy papirkárpit raktára.

A legelső gyárakból való, legújabb mintaju falitapéták nagy választéka olcsó áron.
Elvállal bármely festő-, dekorateur-s papirtapéta-munkát kifogástalan s szép kivitelben.

GLOBUS

HIRLAPIRODA - FIUME - V. de Domini u.

Bel- és külföldi lapok.

Hangjegy- és könyvvarusítás.
Előfizetések a világ összes lapjaira eredeti áron

Uj tulajdonos: Platzner Arthur.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA
a városi torony mellett.

Ajálja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb.

VELENCE

CAVALLETTO

SZÁLLODA és ÉTTERMEK

a Márkustér közvetlen közelében

teljesen ujjáalakítva.

Szobák 2 1/2 lirától, teljes penzió 9 lirától feljebb.

Kitűnő konyha, tiszta italok.

Társaskocsi és megbízott az állomásnál.

VILLANYVILÁGÍTÁS!

GÖZFÜTÉS! FÜRDŐK!

Tulajdonosok:

FRATELLI SCATTOLO.

"DE LA VILLE"
SZÁLLODA, KÁVÉHAZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEAK-KORZÓ.

A magyarság találkozó helye.
Az étteremben délelőtt 9 órától izletes villásreggeli olcsó áron.
A kávéházban esténként KOVÁCS JÓZSEF jóhírnevű kaposvári cigányzenekara hangversenyz.

Minden vasárnap d. u. 4-6 uszonnazene.

TULAJDONOS:

ifju BUDAI KÁROLY

Bratovich G. N.

: elsőrendű könyvkötészete :

a Castello utca 9. számú Kucich házban van. Telef. sz. 766.

Rifogástalan munka. :-: Olcsó árak.

Susáki községi fürdő
BRAJDICA.

Teljesen ujjáalakított 124 kabinnal. :-: :-:

:-: :-: :-: Nyitva reggel 5-től este 9-ig.

Hölgyeknek csak reggel 8-tól 10-ig kivéve az ünnepeket.

ÁRAK: Felnőtteknek 40 fill. tíz éven aluli gyermekeknek 20 fill.

Bérlet: 20 fürdő felnőtteknek 6.— kor. 20 fürdő tíz éven aluli gyermekeknek 4.— kor.

A fürdő bufftjében kaphatók Bačić Ante susáki likőr- és ecetgyárának különlegességei is, mint a „Jadran” és a non plus ultra „Bačić likőr”.

ORIENTALE KÁVÉHAZ VELENCE

nagy bar-ral és tágas söresarnokkal egyesítve.

Riva degli Schiavoni, a Lidóra induló vaporettok állomásával szemben.

Egyetlen modern kávéház és bar Velencében. Az egész házat magába foglaló, e célra épült elegáns helyiségek a lagunákra néző gyönyörű tetőtérasszal. - Kitűnő fagyaltok és frissítő italok. - Kifogástalan kiszolgálás minden nyelven. - Mérsékelt árak. :-: :-:

:: Az idegenek találkozó helye. ::
Esténként orkesztrális hangverseny.

Csütörtökön és vasárnapon délutáni hangverseny 3 órától 6 óráig.

Pauly és Tsa Velence

Ponte Consorzi, a Szt. Márktér mellett.

Saját készítményű műbutorok, márvány-, bronz-, mozaik- és üvegekészletek óriási raktára.

Szabad megtekintés. 78 kiállítási terem. Magyar ügyvezető.

SCHÖN I. :: Szépség és hajápolási terme :: SCHÖN I.

A legújabb módszer szerinti arc- kéz- láb-ápolás (manicur, pedicur) villanyos arcmasszázs (vibrations massage) szemölcslevétel és arcban levő szőr eltávolítása, tyukszemvágás stb. Diszfésülések elvállaltnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztetnek. :: ::
Via Governo 2, II. em. Telefon 11-89.

KIADÓTULAJDONOS: „A TENGERPART” LAPKIADÓ VÁLLALAT.

Fiume első, legnagyobb és legjobb hírnevű óraüzlete

Alapítva 1880. Alapítva 1880.

Nattich Henrik - Fiume (Corso)
CHRONOMÉTER ÉS MŰORÁS.

Különlegességi raktár valódi genfi és Glas-hütte-féle gyártmányu elsőrendű órákban és chronométerekben.

2 évi jótállás.

VÁLOGATOTT MINTAGYŰJTEMENY TUCATJA K. 5.—

„Olla“-t több mint 2000 orvos mint a legmegbízhatóbbat ajánlja.

Kapható Fiumében: a Prodam, Catti, Mizzan és Budak-féle gyógyszerárakban, továbbá F.lli Pavacic, Benco Ernő és Papp Rudolf drogeriájában. Erd. árjegyzék ingyen az „OLLA” Gummiközponttól Wien II 297 Praterstr. 57.

Okleveles tanítónő
a magyar s olasz nyelvből, zongorából s elemi iskolai tantárgyakból a szünetidő alatt oktatást ad. Cim a kiadóban.

Ujságelárusítók (rikkancsok)
jó heti fizetéssel és eladási jutalékkal felvétetnek „A TENGERPART” kiadóhivatalában Vicolo dell' Ospedale, Wurzer-ház.

Lido-Velence
Pannonia villa

.. szálló és vendéglő. ..
Gyönyörű központi fekvés, teljesen ujjáalakítva; 40 szoba s külön apartementok. Előzékeny kiszolgálás. :: Mérsékelt árak. ::
Egy tulajdonban az új cukrászdával a Szt.-Márktéren (a Quadri mellett). Nagyb. pártfogást kér CARLO LAVENA.

VELENCE-LIDO CASA VENIER

Tiszta, szép, butorozott szobák.

Modern kényelem.

Villanyvilágítás.

A fürdőkhöz 1 perenyire.

• Mérsékelt árak. •

„MERCUR”
könyvnyomdai-intézet

Fiume, Via degli Operai 14. sz.
Uj magyar nyomda Fiumében.

☞ Telefon sz. 9-32. ☜

Tulajdonos: CHILKO JÓZSEF

NYOMATOTT CHILKO JÓZSEF „MERCUR” NYOMDAJÁBAN FIUME